

WAT ALS IK

10.000 EURO
ZOU GEVEN AAN
EEN DAKLOZE?

PROJECT AXEL

Vanaf donderdag 26 oktober op VIER.

“Laten we dit proberen.”

“Ik ben Axel. Ik woon in Antwerpen.
Al meer dan veertig jaar. Ik voel er mij thuis.
Ik woon er in een huis. Ik heb er een adres.
Dirk niet. Dirk is dakloos. En velen samen met hem.
Dit was niet wat het leven beloofd had.
Het kwam plotseling en onverwachts. Geen werk,
want geen adres. Geen adres, want geen geld.
Geen geld, want geen werk. Terug bij af.
Het wordt winter. Het is koud buiten.
Het regent elke dag.
Ze zijn alleen.
Laten we dit proberen.”

Axel Daeseleire

Het aantal daklozen in Europa stijgt elk jaar. Meer en meer mensen ontvluchten hun thuisland op zoek naar een beter bestaan in Europa.

Vorig jaar bracht het programma Terug naar eigen Land op VIER met Martin Heylen een ontnuchterende kijk op de moeilijke tocht en de overlevingsstrijd van deze mensen. Maar naast de fysieke dagelijkse strijd is dakloos zijn ook een van de meest extreme vormen van sociale uitsluiting. En ook in eigen land stijgen de inschattingen van daklozen alarmerend snel.

Dit seizoen brengt Axel Daeseleire met *Project Axel* de situatie van vijf daklozen in Antwerpen in beeld.

“In deze stad leven zo’n 500 daklozen waarvan er al 200 al meerdere jaren dakloos zijn. Dat zijn er een heel pak.”

“Hoe zijn die mensen in die situatie beland, waar leven ze van, hoe houden ze het vol en hoe zouden we ze kunnen helpen? Een paar jaar geleden heeft de stad Londen een project opgezet.

15 daklozen kregen een jaar lang persoonlijke hulp en een paar duizend pond om hun meest dringende problemen aan te pakken. Het project werd een groot succes: na één jaar hadden 11 van de 15 daklozen weer een dak boven hun hoofd. Sommigen hadden opnieuw werk, anderen volgden een cursus. Experts hebben berekend dat 10.000 euro de som is die je nodig hebt om van straat te geraken. Zou dat hier ook werken? Ik ga het proberen.”

- Axel

**Wanneer spreek je van dakloos, en hoe moet je hen tellen? En wat is het meest interessant?
Hun aantal kennen of hun profielen analyseren en bekijken hoe en wie hen kan helpen?**

In België hanteren de verschillende overheden ondertussen de *'European Typology of homelessness and housing exclusion'* als richtinggevende definitie van dakloosheid. Het omvat dertien verschillende categorieën van dakloosheid. De meest herkenbare vorm van dakloosheid zijn de buitenslapers, personen die gebruik maken van de nachtopvang.

Maar de invulling van dakloosheid reikt verder dan dat. Een onzekere huisvesting – mensen die dreigen uit hun huis gezet te worden bijvoorbeeld. Een onaangepaste huisvesting – mensen die in een onbewoonbaar verklaard pand, een caravan, een garagebox verblijven. En thuisloosheid – mensen die door dreiging van bijvoorbeeld huiselijk geweld hun thuis verlaten en proberen bij vrienden te overnachten. Het blijven onhoudbare situaties op lange termijn.

Verschillende studies en overleg gebaseerd op ervaringen van daklozen zelf en van verenigingen die elke dag met daklozen werken, wijzen op erg verschillende en uiteenlopende profielen van daklozen. De grootste gemene deler die werd vastgesteld was de aftakeling van het sociaal weefsel. Ook een institutioneel verleden in gevangenissen of instellingen komt zeer veel voor.

“

“Niemand kiest ervoor om dakloos te zijn. Dakloos zijn is een symptoom. Een symptoom bestrijden doe je door de oorzaak ervan aan te pakken. Armoede. Want geen betaalbare woning en geen inkomen zorgt voor een vicieuze cirkel waar weinigen zichzelf uit kunnen redden.”

Met *Project Axel* engageert VIER zich ook uitdrukkelijk, samen met het productiehuis **Lecter Media**, deze problematiek in beeld te brengen.

Annick Bongers

PROGRAMMADIRECTEUR VIER

**“Project Axel is geen gemakkelijk programma om te maken,
door de complexe context en een chaotisch draaiproces.**”

“Evenzeer worden we als commerciële zender dubbel kritisch beoordeeld als we rond dergelijke thema’s iets in beweging proberen te zetten. Net daarom ben ik zo trots dat VIER dit project op de Vlaamse televisie opgestart heeft. Want we brengen met *Project Axel* niet enkel Vlaamse daklozen op een heel andere, menselijke, manier in beeld dan de stereotiepe manier. VIER gaat ook over tot actie. We lopen niet rond met camera’s tussen daklozen om daar dan een mooie montage van te maken. Nee, we hebben bijna een jaar lang intensief met veel mensen samengewerkt die bijzonder veel kennis in de schaal geworpen hebben om deze vijf dakloze mensen heel concreet te helpen. Met veel vallen en evenveel opstaan. Ik wil Dirk, Danny, Sahra, Thom en Graeme uitdrukkelijk bedanken om in te stappen in dit project. Hun moed en hun wilskracht om uit hun moeilijke situatie te geraken is essentieel. Ook bedank ik Axel en de ploeg die maandenlang de straat op gingen. En als laatste ook de vele hulpverleners die hun steentje hebben bijgedragen om van dit project het beste te maken.”

VIER startte in het voorjaar van 2017 met de opnames van *Project Axel*, een documentairereeks waarin daklozen proberen, via een intensief begeleid traject, hun leven weer op de rails te krijgen.

Daklozen die reeds aanzienlijke tijd op straat leven in en rond Antwerpen zullen maandenlang onvoorwaardelijk beroep kunnen doen op een gespecialiseerd team hulpverleners en begeleiders. Samen met hen stippen ze een intensief traject uit om zo te ontsnappen uit hun acute armoedesituatie. Essentieel daarbij is hun onvoorwaardelijke wilskracht, inzettingsvermogen en hun oprechte bereidheid om zich te laten helpen. Ze krijgen ook financiële steun, 10.000 euro om precies te zijn. Daarmee verstandige en zorgvuldige keuzes maken, zal een eerste grote uitdaging worden.

Antwerpenaar Axel Daeseleire (48) zet met hen de eerste, maar ook de laatste stappen. Zijn betrokkenheid is een nabije getuigenis geworden van hoe moeilijk het is uit deze vicieuze cirkel te stappen, welke muren gesloopt moeten worden en welke kracht daar voor nodig is. Een goede afloop is hier niet vanzelfsprekend.

Project Axel is gebaseerd op een origineel Nederlands format: The Amsterdam Project, dat vorig jaar te zien was op RTL 4. Het programma werd dit voorjaar ook genomineerd voor een Zilveren Nipkowschijf. Het format werd ontwikkeld op basis van een Brits humantair experiment: The Broadway Initiative. Een onderzoek waarbij hulporganisatie Broadway op zoek ging naar remedies om daklozen in Londen van de straat te krijgen. Met hulp en geld kregen dertien daklozen de kans om zich uit hun situatie te redden. Zeven van hen hadden na verloop van tijd een dak boven hun hoofd en hadden opnieuw contact met vrienden en familie. The Broadway Initiative ontstond in 2009 toen huidige minister van buitenlandse zaken Boris Johnson en toenmalig burgemeester van Londen, beloofde de daklozen van de straat te halen voor 2012. *Project Axel* wordt in Vlaanderen gemaakt door Lecter Media voor VIER.

Dirk (45)

Dirk is vierenvijftig jaar en sinds vier jaar dakloos.

In de lente van 2013 slaat het noodlot toe. Zijn vrouw, zijn alles, wordt ernstig ziek. Enkele weken later is Dirk alleen. Het verlies is te zwaar om dragen. Hij sluit zich af van de buitenwereld, geeft zijn job op en zwerft jarenlang door België en Frankrijk. Vandaag woont Dirk in een tent. Elke avond slaat hij zijn kamp op bij de Schelde op Linkeroever. Hij leeft van voedselbedeling. Dirk start met *Project Axel* in het voorjaar van 2017. Omdat hij hulp nodig heeft. Omdat hij heel graag wilt werken. Omdat het niet lukt alleen. Een job en een adres.

Danny (49)

Danny is negenveertig jaar en geboren en getogen Antwerpenaar.

Als kleine jongen van dertien gaat hij aan het werk met een leercontract in de horeca. Maar een moeilijke jeugd een foutgelopen relatie doen hem vluchten in drank en criminaliteit. Hij raakt op enkele maanden alles kwijt. Sinds 2014 slaapt hij op straat. Hij bedelt. Hij eet uit de vuilnisbakken. Hij wilt werken.

Graeme (54)

Graeme is geen onbekende in 't Stad. Hij is die bedelaar zonder benen.

Al meer dan drie jaar zit hij daar, op de Meir, in zijn rolstoel. De hele dag. Elke dag. Als de avond of de koude valt zoekt hij een schuilplaats. De voorbije jaren kon hij overnachten in Victor 5 (nachttopvang voor mensen zonder papieren). Graeme (54) werd geboren in Engeland en komt op zijn vierentwintigste naar Antwerpen. Een ernstig ongeval kost hem zijn been. Een jaar geleden verliest hij ook zijn tweede been. Graeme heeft geen papieren. Geen invaliditeitsuitkering. Geen Belgisch paspoort. Geen Engels paspoort. Eigenlijk geen recht op bestaan. En dus recht op niks. Wel op dit project.

Sahra (22)

Sahra is tweëntwintig. Op jonge leeftijd verliest ze haar houvast.

Haar ouders scheiden, ze moet vaak verhuizen, ze voelt zich nergens thuis en loopt weg. Foute vrienden zorgen voor foute omstandigheden. En dan is Sahra plots ook zwanger. Maar de relatie loopt mis. Nog geen jaar geleden herhaalt de situatie zich. De vrouwenopvang kan geen oplossing bieden en Sahra belandt met haar babytje op straat. Anis, enkele maanden oud, kan af en toe opgevangen worden door familie, maar Sahra zelf kan nergens terecht.

Thom (27)

Thom is zeventwintig en al meer dan acht jaar dakloos.

Hij leeft in een kraakpand met andere krakers en probeert hier en daar iets bij te verdienen als straatmuzikant. Zijn jeugd bezegelde zijn lot. Hij gaat van het ene pleeggezin naar het andere, hij loopt overal weg, hij geeft school op en valt stil. Hij wilt terug studeren. En zijn schulden wegwerken. Met 10.000 euro kan hij een eerste stap zetten.

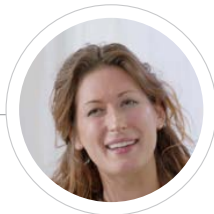

“Als je de tools niet gekregen hebt in je opvoeding, je voelt je slecht begrepen, niet gerespecteerd of slecht in je vel...Het geeft allemaal energielekken, waardoor je moeite hebt om op de rails te blijven en je leven vast te pakken.”

HAIYET BENADID

COÖRDINATOR NACHTOPVANG VICTOR 4 & 5 (CAW)

www.caw.be

“Schaamte is vaak allesoverheersend. Daklozen voelen dat ze niet de persoon zijn die ze zouden kunnen zijn.”

SARAH VAN PELT

PSYCHOLOGE

**“Alles begint met een dak
boven je hoofd. Heb je dat
niet meer, dan ben je
eigenlijk alles al kwijt.”**

GILES SNELDERS

ADVCCAAT

Noot: Hulpverlening is vooral maatwerk. Er komen dus ook nog andere teamleden aan bod de komende weken.

She calls out to the man on the street 'Sir, can you help me?'

“It's cold and I've nowhere to sleep,
Is there somewhere
you can tell me?”

He walks on, doesn't look back
He pretends he can't hear her

Starts to whistle as he crosses the street

Seems embarrassed to be there

Oh think twice, it's another day
for you and me in paradise”

Perscontact VIER: lies.maesschalck@sbsbelgium.be M: 0485.120.275

